

УДК 339

DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-34>**Князева Т.В.**доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри міжнародної економіки
Національного авіаційного університету**Кириченко О.О.**студентка
Національного авіаційного університету**Сиволап О.Ю.**студент
Національного авіаційного університету**Kniazieva Tetiana**

National Aviation University

Kyrychenko Olena

National Aviation University

Syvolap Oleksandr

National Aviation University

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

GLOBALIZATIONAL PROCESSES IN THE ECONOMY AND THEIR IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF THE BANKING ENVIRONMENT OF UKRAINE

У статті розглянуто глобалізаційні процеси та характер їхнього впливу на економіку та розвиток банківського сектору України, світових тенденцій розвитку банківських процесів, послуг та надання клієнтської підтримки через альтернативні методи комунікацій. Наведені показники діяльності транснаціональних банків як основних діячів світового банківського сектору. Виокремлено фондовий ринок як сфера діяльності комерційних банків під впливом глобалізації. Проаналізовано сучасний стан банківського сектору та фондового ринку України. Досліджено напрями адаптації та можливості реалізації глобальних тенденцій у вітчизняному секторі банківських послуг з урахуванням світового досвіду у реформуванні ринку, що розвивається. Запропоновано напрями подальшого розвитку банківського сектору України під впливом глобалізаційних процесів.

Ключові слова: глобалізація, банківський сектор, фондовий ринок, адаптація, реформування, Інтернет-банкінг.

В статье рассмотрены глобализационные процессы и характер их влияния на экономику и развитие банковского сектора Украины, мировых тенденций развития банковских процессов, услуг и предоставление клиентской поддержки через альтернативные методы коммуникаций. Приведены показатели деятельности транснациональных банков как основных участников мирового банковского сектора. Выделен фондовый рынок как сфера деятельности коммерческих банков под влиянием процесса глобализации. Проанализировано современное состояние банковского сектора и фондового рынка Украины. Исследованы направления адаптации и возможности реализации глобальных тенденций в отечественной практике сектора банковских услуг с учетом мирового опыта в реформировании развивающегося рынка. Предложены направления дальнейшего развития банковского сектора Украины под влиянием глобализационных процессов.

Ключевые слова: глобализация, банковский сектор, фондовый рынок, адаптация, реформирование, Интернет-банкинг.

The purpose of the article is to analyze the impact of globalization on the functioning of the domestic banking system, determining the role of the banking system in the conditions of globalization and formulating proposals for its improvement. The methodology of the research includes the results of developments in the works of foreign and domestic scientists who studied the activities of the banking

system under the influence of globalization. In the process of solving the set tasks, common scientific methods were applied: dialectical, system-functional, theoretical, monographic and other scientific methods: logical, analytical, comparative, graphical and tabular interpretation of data. The working hypothesis of the study is the assumption that the banking sector of Ukraine, under the influence of globalization processes, requires a gradual reform of the legal framework to standardize internal processes to international standards, adoption of innovative tendencies in the development of banking for further development and reorientation to new markets. The main focus of the Ukrainian banking sector is to reform the legal framework to international standards for the further process of European integration and integration into the world banking community. In the context of the functioning of banks, as a major component of the country's financial sector, there is a need to adapt the world experience and improve innovation in banking services, development of information technologies and expansion of business areas, with the possibility of entering the stock market as a professional participant in order to attract additional investment flows economy of the country. Adaptation of the world experience requires the reform of legislation, which directly affects the process of adaptation of world trends in the banking sector. Adaptation of the world experience to the domestic banking system allows to realize the full potential in conducting business and provides additional opportunities in enhancing competitive advantages and entering the global financial market. The degree of reliability and validity of scientific provisions, conclusions and recommendations is confirmed by the generalization of the experience of adaptation of the banking sector of foreign countries under the influence of globalization processes, the use of modern methods of scientific analysis of world trends for further adaptation to domestic practice.

Key words: globalization, banking sector, stock market, adaptation, reform, Internet banking.

Постановка проблеми. Глобалізація є важливою характеристикою й основною тенденцією сучасної світової системи, однією з визначальних рис у розвитку всього світу. З огляду на формування єдиного глобального ринку, особливої актуальності набуває дослідження функціонування ринку банківських послуг як одного з вагомих складників глобальної фінансової системи та головного фінансового посередника, що забезпечує потреби реального сектору економіки й населення у фінансових ресурсах. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю адаптації світового досвіду та сучасних тенденцій до вітчизняного банківського сектору як системно важливого для стабільного розвитку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблем і суперечностей розвитку фінансового ринку і загалом ринку банківських послуг в умовах глобалізації присвячено праці відомих вітчизняних і зарубіжних дослідників, серед яких можна назвати таких науковців, як: В. Геєць, В. Вітлінський, Б. Івасів, Д. Гладких, А. Мороз, Н. Стукало, Дж. Маклін, У. Бек, Дж. Стігліц, Дж. Сорос та ін.

Метою дослідження є аналіз впливу глобалізаційних процесів на функціонування вітчизняної банківської системи, формування пропозицій щодо вдосконалення її функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобалізація стала однією з рушійних сил, що визначають подальший хід розвитку світової економіки та здійснює безпосередній вплив на діяльність банківської системи країн світу. Сьогодні вона охоплює всі сфери діяльності держави включно з фінансовими ринками. Однією з ключових ознак глобалізації є інтернаціо-

налізація національних банківських систем. З одного боку, банки кожної країни прагнуть обслуговувати клієнтів не лише в межах однієї країни, а з іншого – транснаціональні банки прагнуть розширити свої межі впливу на нові ринки, поглиблюючи географічне охоплення.

У сучасному світі інноваційних перетворень банківська справа виходить за межі звичного надання банківських послуг, відбуваються постійні процеси трансформації та адаптації під світові тенденції. У даних умовах банківські установи, що мають принаймні одну перевагу, ніж інші, мають можливість вийти на світовий ринок. Аналіз тенденцій, що формуються під впливом глобалізації, а також діяльності банків за ключовими показниками (сума активів, ринкова капіталізація, капітал) дав змогу виділити десяток найбільш значущих світових банків, що наявні та провадять свою діяльність як транснаціональні банки (табл. 1) [9; 10].

Глобалізація як феномен характеризує якісно нову фазу економічного життя, яке супроводжується лібералізацією зовнішньоекономічних зв'язків, зменшенням або зняттям бар'єрів між країнами для трансграничного руху товарів, послуг, капіталів, робочої сили і посиленням міжнародного інформаційного обміну.

Міжнародна банківська діяльність здійснюється в різних формах: це і створення універсальних, регіональних банків, і створення міжнародних платіжних систем, і регулювання міждержавних відносин валютного характеру, яке, своєю чергою, призвело до створення міжнародної універсальної валютної системи в межах МВФ. Рух міжнародних фінансів здійснюється в межах розрахункових, валютних, кредитних операцій. І міжнародні розрахунки,

Таблиця 1

Найбільші банки світу станом на 2019 р.

Назва банку	Країна та рік заснування
Industrial and Commercial Bank of China	Китай, 1984 р.
JPMorgan Chase & Co	США, 1799 р.
HSBC Holdings	Велика Британія, 1865 р.
Mitsubishi UFJ Financial Group	Японія, 1880 р.
BNP Paribas	Франція, 1848 р.
Royal Bank of Canada	Канада, 1864 р.
Banco Santander	Іспанія, 1857 р.
Commonwealth Bank of Australia	Австралія, 1911 р.
UBS Group AG	Швейцарія, 1862 р.
Itau Unibanco Holding	Бразилія, 1924 р.

і міжнародні валютні операції у формі купівлі-продажу валюти, цінних паперів, і кредитні операції – це основні функції міжнародних банків.

У контексті глобалізації поширеним явищем стало функціонування банків без фізичної присутності на ринку. Банки переходять до режиму онлайн, що дає змогу здешевити вартість послуг шляхом скорочення витрат на підтримку інфраструктури, але збільшують витрати на підтримку Інтернет-банкінгу.

Головним критерієм функціонування банку в режимі онлайн є налагоджена підтримка всіх функціональних процесів та забезпечення всього максимального функціоналу за відсутності відділень. Досліджуючи світовий банківський ринок, можна виділити декілька найбільших та найпопулярніших таких банків (табл. 2) [10].

Наведені банки є піонерами в системі «банк у кишені». Усі можливі послуги пропонуються через мобільний телефон, що спрощує взаємодію «банк – користувач». Територіальне охоплення декількох банків велике, що вказує на доцільність введення систему онлайн-банкінгу.

Іншою тенденцією на світовому ринку банківських послуг є розширення сфер діяльності банків, однією з таких сфер є фондовий ринок. Глобалізаційні процеси провокують розширення та розвиток інвестиційних процесів, що зумовлено саме інтеграцією економік країн та активною торгівлею акціями з метою залучення інвестиційних коштів.

До таких інвестиційних банків найчастіше відносять світових гігантів банківської індустрії, що провадять свою діяльність не лише за традиційними банківськими послугами (табл. 3) [9].

Для наглядного розуміння стану банківського сектору, виділення його переваг та можливостей і виокремлення загроз, що присутні, складено матрицю SWOT банківського сектору, що наведено в табл. 4.

Згідно з проведеним SWOT-аналізом, можна зробити висновки, що можливості в розвитку ще не були цілковито використані та потребують реалізації. Реалізація можливостей допоможе банкам налагодити процеси діяльності та реалізувати повною мірою свій потенціал.

Таблиця 2

Найпопулярніші онлайн-банки світу

Банк	Наявність у країнах
Atom Bank	Велика Британія
Monzo Bank	Велика Британія
Starling Bank	Велика Британія
Simple	США
Kakaobank	Південна Корея
N26	Австрія, Бельгія, Німеччина, Греція, Ірландія, Іспанія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Франція, Естонія
Revolut	Австрія, Бельгія, Болгарія, Велика Британія, Угорщина, Німеччина, Греція, Данія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція, Естонія, а також на Кіпрі і Мальті
Fidor Bank	Австрія, Бельгія, Болгарія, Бразилія, Велика Британія, Угорщина, Німеччина, Греція, Данія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Канада, Латвія, Литва, Ліхтенштейн, Люксембург, Мексика, Нідерланди, Нова Зеландія, Норвегія, Польща, Португалія, Румунія, Сінгапур, Словаччина, Словенія, США, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція, Естонія, Південна Африка, Південна Корея, Японія, а також на Кіпрі і Мальті

Таблиця 3

Найбільші інвестиційні банки світу станом на 2019 р.

Назва банку	Країна та рік заснування
JP Morgan	США, 1799 р.
Goldman Sachs & Co	США, 1869 р.
Bank of America Merrill Lynch	США, 1914 р.
Morgan Stanley	США, 1935 р.
Citi	США, 1812 р.
Barclays	Велика Британія, 1690 р.
Credit Suisse	Швейцарія, 1856 р.
Deutsche Bank	Німеччина, 1870 р.
Wells Fargo & Co	США, 1852 р.
Mizuho Financial Group	Японія, 2003 р.

Таблиця 4

Матриця SWOT банківського сектору України

Переваги	Недоліки
<ul style="list-style-type: none"> Використання світового досвіду Використання сучасних телекомунікаційних систем Стабілізація банківської системи Наявність конкурентного банківського середовища Наявність системи гарантування вкладів фізичних осіб Високий рівень інноваційності в процесі розвитку спектру операцій (у т. ч. Інтернет-банкінгу та мобільного банкінгу) 	<ul style="list-style-type: none"> Недостатня відповідність використовуваних систем управління світовим стандартам Недосконало розроблені стратегії та політики банків, відсутність орієнтації на довгострокову перспективу Недостатній рівень обізнаності більшої частини населення з наявними банківськими продуктами Недовіра населення до діяльності банків Низький рівень залучення іноземного капіталу до банківської системи
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> Зростання прибутковості сектору Активізація інноваційних рухів Розширення асортименту банківських послуг Підвищення доступності банківських продуктів та послуг Залучення іноземного капіталу Високий потенціал розвитку дистанційного банківського обслуговування 	<ul style="list-style-type: none"> Недосконалість законодавчої бази Велика частка державного капіталу в банківському секторі країни Недостатній рівень кваліфікації персоналу до вимог світового банківського бізнесу Низька частка прозорих рекламних компаній Низький рівень залучення інноваційних методів провадження діяльності

Сьогодні у розвитку банківської галузі України існують досить суттєві загрози, що потенційно можуть призвести до негативних наслідків не лише для банків як окремих ланок, а й до всього фінансового сектору країни.

Основною загрозою, що потенційно вимагає оперативного вирішення, є недостатня відповідність законодавчих норм європейським стандартам. Переважання державного капіталу зумовлено наявністю націоналізованого АТ «КБ «ПриватБанк», який є найбільшим банком країни, тому в разі зворотного процесу приватизації або потрясінь у діяльності будуть значні втрати з боку населення.

Громадяни України, беручи до уваги історичні потрясіння в банківській сфері, не зацікавлені в послугах банків. Платоспроможна частка населення, ще не повною мірою ознайомлена з повною лінійкою банківських послуг

та сприймає банки лише як кредитора, що підсвідомо викликає відчуження від співпраці.

Наявні недоліки банківської системи вимагають лише рішучих дій із боку влади, адже налагодження законодавства та приведення його до міжнародних стандартів потенційно привернуть увагу світового товариства до банків України та притягнуть інвестиційні потоки на розвиток банківництва та загального поліпшення інвестиційного клімату.

Серед актуальних недоліків, що потребують дій із боку комерційних банків – перегляд стратегій розвитку та методів управління. Цей процес вже запущено, але зміни відбуваються досить низькими темпами.

Загалом банки та банківська система досить швидко повернули прибутковість після останньої політичної та економічної кризи. Стабілізація всієї системи вже відбувається. Світовий

досвід активно використовується великими банками, що позитивно впливає на ставлення населення до діяльності банків.

Україна, що є учасником світової банківської системи, сьогодні переживає процес відновлення після економічних потрясінь. Разом із тим стан банківської системи є стабільним, тому можна говорити, що зміни, які в ній відбуваються, мають відтінок світових тенденцій розвитку галузі.

Відбувається систематизоване зменшення кількості діючих відділень та впровадження нових систем взаємодії клієнта з банком. Кількість діючих відділень банку з 1 квітня 2018 р. по 1 січня 2019 р. скоротилася з 9440 до 8509 од. та станом на 01.10.2019 становить 8205. Про це свідчать статистичні дані Національного банку України. Уточнюється, що за цей період закрилося 497 відділень АТ «Ощадбанк», 194 відділень АТ «КБ «ПриватБанк» та 176 відділень (111 з яких закрилися в четвертому кварталі 2018 р.) АТ «Укрсоцбанк». Найширшу регіональну мережу станом на початок 2019 р. в Україні мають АТ «Ощадбанк» у кількості 2630 відділень, АТ «КБ «ПриватБанк» – 2021 відділення та «Райффайзен Банк Аваль» – 503 відділення (табл. 5) [5; 6].

Також з удосконаленням онлайн-банкінгу скорочується кількість звичайних клієнтів у відділеннях, адже частина їх почала користуватися послугами Інтернет-банкінгу. Це також вплинуло на сучасні тенденції в банківському секторі. Негативними наслідками таких змін є скорочення робочих місць.

Розвиток банкінгу в месенджерах та мобільного банкінгу є наскрізним питанням сучасності. Якщо в країнах ЄС та США ця система вже широко використовується, у нас Інтернет-банкінг тільки почав розвиватися. Так, у 2018 р. ПУМБ уперше в Україні представив власний банкінг у месенджері, а саме в мережі Viber та Telegram [2].

Фондовий ринок у світі є одним із ключових у функціонуванні економіки держави, оборот на нових ринках цінних паперів зростає в багато разів швидше, ніж обсяг операцій на товарних ринках і на традиційних кредитних ринках. Формування ринків цінних паперів означає високий ступінь економічного розвитку. З ускладненням господарського механізму функції ринків цінних паперів стають дедалі різноманітнішими.

Сучасний стан фондового ринку України на відміну від світового є незадовільним. Незважаючи на методи впливу на вдосконалення та адаптацію світового досвіду, розвиток фондового ринку України був здійснений іншим, кардинально різним чином, наслідком чого стало відставання від світових показників та виокремлення специфічних, притаманних лише вітчизняному ринку проблем. До основних проблем розвитку фондового ринку України можна віднести ще й такі:

- 1) недокапіталізація фондового ринку;
- 2) незначна частка організованого ринку цінних паперів;
- 3) недостатньо розвинений ринок корпоративних облігацій;
- 4) невідповідність біржової торгівлі світовим тенденціям;
- 5) відсутність єдиного центрального депозитарію;
- 6) нерозвиненість вітчизняного ринку деривативів;
- 7) недостатня прозорість українського фондового ринку.

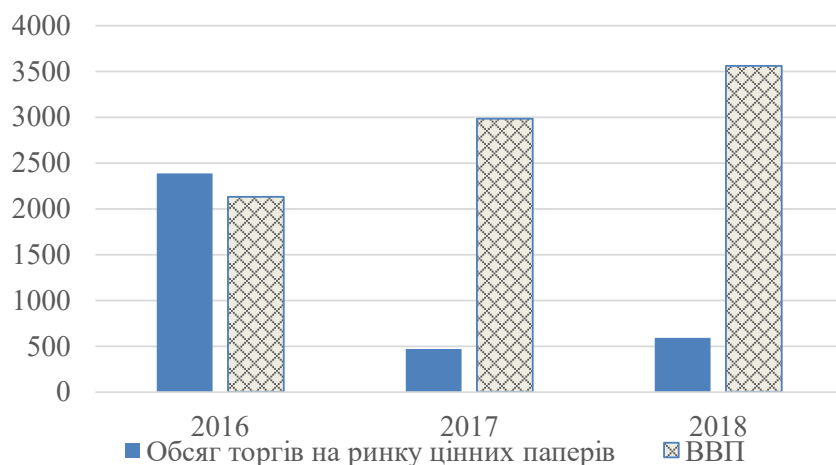
Розглядаючи стан фондового ринку України з 2016 по 2018 р., отримано такі результати. У 2018 р. порівняно з 2017 р. темп приросту обсягів торгів на ринку цінних паперів становив 26% за зростання ВВП на 3,2%. Співвідношення обсягів торгів на ринку цінних паперів до ВВП – 19,8%. За підсумками 2018 р. спостерігалось

Таблиця 5

Динаміка зміни кількості відділень банків України, 2015–2019 рр., од.

Банк	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	10.2019
АТ «Ощадбанк»	4547	4164	3648	3205	2630	2471
АТ «КБ «ПриватБанк»	2910	2588	2240	2243	2021	1974
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	698	595	510	503	503	496
АТ «УКРСИББАНК»	492	453	378	325	300	291
АТ «КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК»	179	168	156	153	150	150
АБ «УКРГАЗБАНК»	175	179	231	243	246	248
АТ «ПУМБ»	125	157	159	165	180	200
АТ «Укресімбанк»	120	102	83	65	61	61
АТ «АЛЬФА-БАНК»	111	105	103	187	252	246
АТ «Ідея Банк»	79	82	82	82	82	82
АТ «ТАСКОМБАНК»	20	57	72	79	111	104
Всього	15082	11871	10316	9489	8509	8205

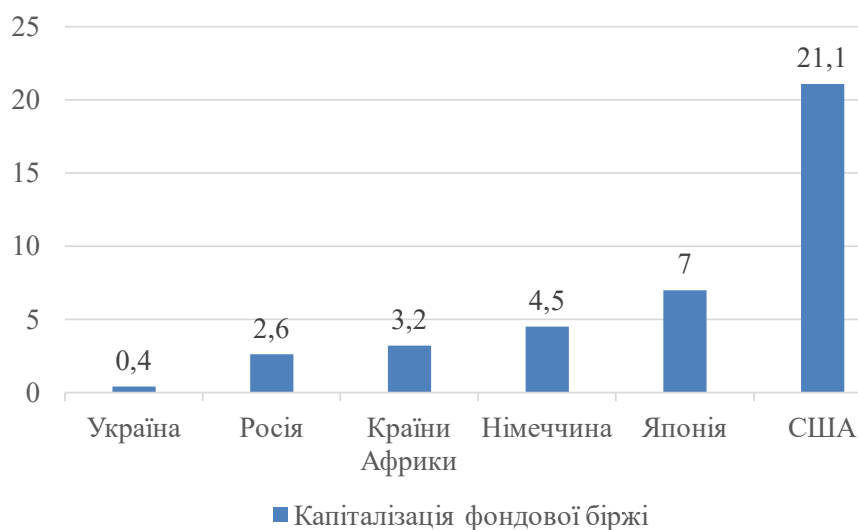
зростання обсягу торгів на ринку цінних паперів порівняно з 2017 р. на 26% – до 590,59 млрд. грн (рис. 1) [7].

Рис. 1. Порівняльні дані обсягів торгів на ринку цінних паперів та ВВП за 2016–2018 рр., млрд. грн

Рис. 2. Обсяг торгів на ринку цінних паперів у 2016–2018 рр., млрд. грн

Рис. 3. Капіталізація фондових бірж світу до ВВП, %

У 2018 р. обсяг торгів на біржовому ринку становив 44,17% від загального обсягу торгів на ринку цінних паперів (590,58 млрд. грн)

(рис. 2). У 2018 р. спостерігається зростання біржового сегменту фондового ринку України. Порівняно з показником 2017 р. обсяг біржових контрактів із цінними паперами на організаторах торгівлі у 2018 р. зріс на 26,8% – до 260,87 млрд. грн [7].

Одним із головних вимірників якості функціонування біржі є її капіталізація, яка надає оцінку рівня розвитку та конкурентних переваг як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Порівняно з країнами, розвиток яких випереджає розвиток України, капіталізація бірж країни є значно нижчою (рис. 3).

Ураховуючи специфіку вітчизняної банківської системи, адаптація світового досвіду має відбуватися поступово. Розпочати необхідно з реорганізації всіх комерційних банків та підведення їх до єдиних міжнародних стандартів.

Якщо виокремлювати ті можливості в адаптації світових тенденцій для комерційних банків, необхідно створити єдиний електронний майданчик для проведення комунікацій клієнта та банку. Для цього необхідно приділити увагу розвитку Інтернет-банкінгу, що в перспективі несе лише спрощення взаємодії та налагодження тісного зв'язку клієнта та банку.

При цьому роль банку полягатиме в тому, щоб визначити та запропонувати клієнту найбільш релевантний нині сервіс, замовити та забезпечити його оплату. Взаємодія з клієнтами буде максимально простою та зручною за допомогою голосу, біометрії та wearable devices, а оцінка ризикованості позичальника ґрунтуватиметься на життєвих звичках та історії покупок.

Сьогодні для підтримки розвитку та інноваційності необхідно звертати увагу на концепції розвитку, де основою взаємодії є мобільний телефон.

Розглядаючи позитивні та негативні аспекти впровадження та доповнення функціоналу в мобільний додаток, можна зазначити, що голо-

вним чинником «за» виступає саме максимізація прибутку. Головні позитивні аспекти від трансформації від традиційного банку до онлайн наведено в табл. 6.

Усі трансформації несуть загрози, але переваги від використання саме digital-складника

Таблиця 6

Переваги та недоліки від створення банку-онлайн

Переваги	Недоліки
Серйозна трансформація	
Скорочення витрат на оренду і персонал дасть змогу збільшити інвестиції в розвиток бізнесу. Традиційним банкам буде складніше конкурувати	У разі недостатнього попиту на послуги можливі фінансові втрати. Необхідність додаткового інвестування в рекламу
Зручність	
Можливість надання максимальної кількості послуг в одному місці. Спрощення виконання повсякденних обов'язків	Можливі перевантаження системи та непорозуміння в користуванні. Складність підтримки функціоналу
Нові можливості для бізнесу	
Розвиток «тільки онлайн» банків спричинить створення нових або стрімкий розвиток існуючих ринкових ніш на стику онлайн і оффлайн	Втрата клієнтів, що не мають можливості повністю перейти в цифрове середовище
Інноваційність	
Легкість упровадження нових інновацій та повідомлення клієнтів про новий функціонал	Складнощі в оптимізації нових процесів, що спричинені необхідністю адаптації під велику кількість мобільних пристроїв

Таблиця 7

Напрями та етапи реформування діяльності фондових бірж в умовах глобалізації

Напрямок	Необхідні дії	Ефект
Інституційний	Розроблення та прийняття нових законів України Узгодженість норм законів України та їх адаптація до міжнародних норм Упровадження основних директив ЄС до нормативних актів	Вдосконалення державного регулювання та нагляду на фондовому ринку, захист прав інвесторів, забезпечення на державному рівні заходів, спрямованих на збільшення обсягу торгів
Організаційний	Формування сектору, відповідно до потреб економіки України за структурою та обсягом ресурсів Запровадження ефективної інституційної структури Реорганізація та ліквідація фондових бірж, які не відповідають мінімальним умовам законодавства	Розширення та укрупнення існуючих фондових бірж Налагодження та поліпшення організаційного складника перебігу торгів на біржах Підвищення ліквідності фондового ринку
Інформаційний	Формування єдиного інформаційного простору щодо виконання нормативів Формування інформаційних ресурсів та впровадження новітніх систем телекомунікації Вихід у світовий інформаційний простір	Зростання прозорості фондового ринку. Налагодження обміну інформації та поліпшення перебігу торгів на біржах Долучення до світових тенденцій та обмін даними зі світовими біржами
Інноваційний	Запровадження інноваційних послуг Створення інноваційних фінансово-технологічних бірж із мінімальними витратами часу на їх отримання Впровадження світових тенденцій для провадження біржових торгів	Відповідність світовим стандартам Поліпшення якості наданих послуг Залучення іноземних інвестицій
Економічний	Запровадження норм рівня капіталізації бірж Вирівнювання конкурентних умов для вітчизняних і іноземних інвесторів Гарантувати на законодавчому рівні повернення внесків за невідповідності проведених торгів законодавчим нормам	Укрупнення існуючих фондових бірж, що сприятиме формуванню справедливих ринкових цін за будь-якими фінансовими інструментами та розвиватиме конкуренції на ринку цінних паперів

перевищують негативні аспекти, що доведено на прикладі більшості комерційних банків України.

Розглядаючи інший напрям розвитку банківського сектору України, де банки виступають як інвестиційні центри, важливою умовою адаптації світового досвіду є зміна нормативно-правової сфери функціонування самих фондових бірж. Для реформування даного складника діяльності банківського сектору сам механізм має задіяти всі аспекти діяльності ринку цінних паперів (табл. 7).

Висновки з проведеного дослідження. Глобалізаційні процеси здійснюють прямий вплив на розвиток та функціонування банківської системи та економіки країни у цілому. У загаль-

ному вимірі всі тенденції, що присутні у світі, є можливими для адаптації в реалії України. Головною умовою адаптації світового досвіду є реформування нормативно-правової бази під міжнародні стандарти та підведення їх під умови функціонування економіки України. У розрізі діяльності комерційних банків адаптація може бути реалізована методом створення відповідних комунікаційних систем для надання максимальної зручності під час взаємодії «клієнт – банк». Іншим методом адаптації світових тенденцій є розширення сфер діяльності комерційних банків на фондових біржах як інвестиційних посередників та професійних учасників ринку цінних паперів.

Список використаних джерел:

1. Дронева А.Н. Вплив глобалізації на розвиток фінансових ринків. Київ : Центр учбової літератури. 2013. 240 с.
2. Koldovskiy, A., Chernega, K. Modeling the Ukrainian consumption. *Geopolitics under Globalization*. 2018. № 2(1). P. 34–44.
3. Кузьменко О.В., Овчаренко В.О. Оцінювання впливу інноваційних технологій на ринок банківських послуг України. *Бізнес Інформ*. 2018. № 2. С. 121–126.
4. Мацелюх Н.П. Ринок цінних паперів та необхідність його збалансованого розвитку в сучасних умовах. *Бізнес Інформ*. 2015. № 11. С. 299–305.
5. Міністерство фінансів України : офіційний сайт. URL : <https://minfin.com.ua/ua/> (дата звернення: 15.01.2020).
6. Національний банк України : офіційний сайт. URL : <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2020).
7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : офіційний сайт. URL : <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення: 15.01.2020).
8. Семенець М.О. Fintech та кібербезпека в е-банкінгу. *Наукова думка інформаційного століття*. 2017. Т. 3. С. 6–13.
9. ТОП-10 найбільших банків світу : вебсайт. URL : <https://business.in.ua/top-10najbilshyh-bankiv-svitu> (дата звернення: 12.01.2020).
10. ТОП-10 найбільших публічних компаній : вебсайт. URL : <https://financoff.com/news/fin/forbes-sklav-spisok-najbilshih-publichnyh-korporacij-svitu-2019> (дата звернення: 12.01.2020).

References:

1. Droneva A.N. (2013). Vplyv hlobalizatsii na rozvytok finansovykh rynkiv [The impact of globalization on the development of financial markets]. Kyiv : Tsentri uchbovoi literatury. 240 p.
2. Koldovskiy, A. & Chernega, K. (2018). Modeling the Ukrainian consumption. *Geopolitics under Globalization*, 2(1), P. 34–44. doi.org/10.21511/gg.02(1).2018.05.
3. Kuzmenko O.V., Ovcharenko V.O. (2018). Otsiniuvannya vplyvu innovatsiinykh tekhnolohii na rynek bankivskykh posluh Ukrainy [Assessing the impact of innovative technologies on the Ukrainian banking services market]. *Biznes Inform*. № 2. P. 121–126.
4. Matseliukh N.P. (2015). Rynok tsinnykh paperiv ta neobkhdnist yoho zbalansovanoho rozvytku v suchasnykh umovakh [The securities market and the need for its balanced development in the current environment]. *Biznes Inform*. № 11. P. 299–305.
5. Ministry of Finance of Ukraine: official website (n.d.). Retrieved from <https://minfin.com.ua/ua/>.
6. National Bank of Ukraine: official website (n.d.). Retrieved from <https://bank.gov.ua>.
7. National securities and stock market commission: official website (n.d.). Retrieved from <http://www.ssmc.gov.ua>.
8. Semenets M.O. (2017). Fintech ta kiberbezpeka v e-bankinhu [Fintech and cyber security in e-banking]. *Naukova dumka informatsiinoho stolittia*. Tom 3. P. 6–13. Retrieved from http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/57306/1/Semenec_cybersecurity.pdf.
9. TOP-10 naibilshykh Bankiv Svitu: web site. Retrieved from <https://business.in.ua/top-10najbilshyh-bankiv-svitu>.
10. TOP-10 naibilshykh publichnykh kompanii: web site. Retrieved from <https://financoff.com/news/fin/forbes-sklav-spisok-najbilshih-publichnyh-korporacij-svitu-2019>.